

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДИНАМІКИ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ НА ЕКОНОМІКУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Шиян Д.В.

Науковий керівник – Наумов М.С., канд. екон. наук, доцент

Економічний спад, який мав місце в Харківській області протягом 2012-2015 років змінився зростанням у 2016 році. Але, якщо темпи падіння валового регіонального продукту, наприклад, у 2015 році склали, за даними Головного управління статистики в Харківській області, 9,1 %, то темпи приросту ВРП у 2016 році були значно скромнішими – лише 3,7 %. З одного боку, темпи зростання в області вище, ніж у країні в цілому. З іншого – за словами очільників країни, наразі є усі передумови для більш істотного економічного росту. Вище зазначене обумовлює актуальність досліджень щодо з'ясування причин низьких темпів приросту валового продукту як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях.

Мета роботи – на основі поєднання історичного та логічного методів аналізу, а також індукції та дедукції визначити чинники, які стримують розвиток економіки Харківської області.

На нашу думку, одним із найпотужніших чинників, який перешкоджає економічному зростанню, – постійна девальвація гривні. Звісно, знецінення національної грошової одиниці має й позитивні наслідки, оскільки робить більш конкурентоспроможним вітчизняну продукцію на світовому ринку. Для Харківської області це мало б бути потужним стимулом для зростання: експорт товарів та послуг регіону у 2016 році склав майже 1,3 млрд. дол., що складає майже чверть валового регіонального продукту. Але негативні наслідки від девальвації гривні виявились більшими, ніж позитивні наслідки від зростання обсягів експорту. Розглянемо такі наслідки детальніше.

Перш за все, відчутне знецінення гривні трансформується у високі темпи інфляції. Це стосується не тільки імпортованих товарів, ціни на які знаходяться у прямій залежності від курсу іноземної валюти. Девальвація гривні робить експорт більш прибутковим, ніж реалізацію товарів на внутрішньому ринку, що зменшує їх кількість в середині країни, а отже, призводить до зростання цін. За оцінками фахівців, зниження на 20% курсу валюти країни, що має експортну квоту 25%, викликає підвищення цін товарів, які експортуються, на внутрішньому ринку на 16% і внаслідок цього зростання загального рівня цін у країні на 4-6%. Негативні наслідки інфляції загальновідомі: падіння реальної купівельної спроможності, зниження стимулів до здійснення підприємницької діяльності, відтік капіталу закордон тощо.

Девальвація гривні та наступна інфляція стримують економічне зростання також через обмеження, які вони накладають на здійснення економічної політики держави. Механізм такого впливу детально розглянув у своїй статті голова Ради НБУ, академік НАН України Богдан Данилишин. У сучасних економічних реаліях України жорстка монетарна політика провокує повільні темпи економічного зростання. Відношення суми банківських кредитів до ВВП у нашій країні становить 35 %, у Польщі – 75 %, у Туреччині – 80 %. Як наслідок, економіка Польщі та Туреччини відрізняється від української: обидві країни мають сильно розвинений внутрішній ринок, тому що в обігу знаходиться більше коштів завдяки вищим обсягам кредитування. Як наслідок, обмежувальна монетарна політика серйозно стримує кредитування національної економіки передусім через високу облікову ставку. Так, це має вимушений характер (у зв'язку з режимом таргетування інфляції), але й деякі інші важливі аспекти діяльності НБУ додатково стримують кредитування реального сектора. Зокрема, не виходить відійти від моделі відволікання коштів банків у депозитні сертифікати НБУ.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що однією з помітних перешкод на шляху економічного зростання Харківської області є девальвація гривні, яка впливає на ринкові процеси не лише безпосередньо, а й через накладання обмежень на здійснення монетарної політики. Саме тому будь-які заходи поживлення економіки, які пропонуються науковцями, не матимуть відчутних позитивних наслідків, якщо не буде налагоджена взаємодія між суб'єктами економічної політики: НБУ та Кабінетом Міністрів України.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСАД «THE SHARING ECONOMY» ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ

Сердюк Ю.А.

Науковий керівник – Федотова Ю.В., канд. екон. наук, доцент

Ідея «sharing economy» (від англ. «sharing», що означає «ділитися») або економіки спільної участі з'явилася наприкінці першого десятиліття ХХІ ст. і практично одразу набула світової популярності. У загальному вигляді її можна представити як соціоекономічну систему, що ґрунтується на спільному користуванні ресурсами. «Sharing economy» пропонує альтернативну модель класичній економіці за ставленням до індивіда і співпраці людей.

Варто зазначити, що поява концепції шерингової економіки пов'язана із обмеженням витрат на товари не першої необхідності,